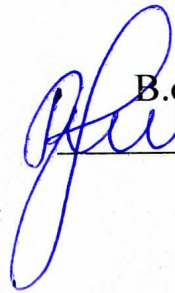

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о.декана економічного факультету
Ростислав МИХАЙЛИШИН

“31” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА»

освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	23 Соціальна робота
спеціальність	232 Соціальне забезпечення
освітня програма	«Соціальне забезпечення»
факультет	Економічний

2022-2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Навчальна практика» для студентів спеціальності 232 Соціальне забезпечення (освітня програма «Соціальне забезпечення»)

Розробник: Комаринська З. М., доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом, кандидат історичних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціального забезпечення та управління персоналом

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

В.о.завідувача кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом

Шегинська Н. З.

© Комаринська З. М., 2022
© Львівський національний
університет імені Івана
Франка, 2022

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 23 Соціальна робота	Нормативна	
Модулів -	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Рік підготовки	
Змістових модулів –		3-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр	
Загальна кількість годин – 180 год	Спеціальність: 232 Соціальне забезпечення	Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних – самостійної роботи студента –		-	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		-	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	
	Вид контролю:		
диференційований залік	-		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):
для денної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою практики є ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь із загальнопрофесійних та спеціальних навчальних дисциплін, полягає у вивченні студентами практичного досвіду організації, управління та діяльності установами та організаціями у сфері соціального забезпечення м. Львова безпосередньо у професійному середовищі. Практика є першим кроком психологічної і професійної адаптації студента до професійної діяльності. Навчальна практика дає можливість студентові вирішувати завдання, які покладені на соціальних працівників, нести відповідальність за роботу, що виконується, відчути себе учасником спільної професійної діяльності.

Практику реалізують шляхом стажування установах та закладах сфери соціального забезпечення, проведення тематичних екскурсій і тренінгів, діалогу з провідними спеціалістами різних напрямів соціальної діяльності м. Львова.

Основними завданнями практики є:

- закріплення, поглиблення теоретичних знань, набутих у ході аудиторного та самостійного вивчення базових дисциплін, застосування здобутих знань та умінь на практиці;

- вивчення сучасного стану сфери соціального забезпечення, перейняття передового досвіду управлінських та виробничих процесів у цій галузі;

- ознайомлення особливостями завдань і функціями основних структурних підрозділів підприємства;

- ознайомлення з нормативними документами та технологічними стандартами соціального обслуговування установах та закладах, а також системою контролю за дотриманням якості послуг;

- зібрання та опрацювання фактичного матеріалу, його узагальнення, набуття навичок аналітично-конструктивного опрацювання та самостійного дослідження в перспективі у формі курсової, дипломної та іншого виду студентської наукової роботи.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність до міжособистісної взаємодії

ЗК 15. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення;

СК 3. Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різним групам населення, що опинилися у складних життєвих обставинах;

СК 10. Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги.

СК 11. Здатність оцінювання якості соціальних послуг

СК 13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності;

СК 14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сучасний стан сфери соціального забезпечення, передовий досвід управлінських та виробничих процесів у цій галузі;

- можливості для покращення соціальної сфери надання послуг

уміти:

- застосувати здобуті теоретичні знання на практиці;

- узагальнювати набуті навички аналітично-конструктивного опрацювання та самостійного дослідження

- використовувати практичні вміння у подальшій професійній діяльності на навчально-науковій роботі

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 9 Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців;

ПРН 15 Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;

ПРН 20 Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

3. Програма навчальної дисципліни

Навчальна практика (проводиться на третьому курсі після завершення 6 семестру для здобувачів першого рівня вищої освіти)

Безпосередні завдання, які необхідно виконати студентам під час навчальної практики можна поділити на п'ять етапів, залежно від часу та місця їх здійснення.

I етап. Підготовчі завдання протягом перших кількох днів проходження практики (1-3 день практики).

II етап. Науково-дослідне завдання (4-8 день)

III етап. Науково-практичне завдання (9-16 день)

IV етап. Виробниче завдання (17-24 день), яке виконується також у місці проходження практики.

V етап. Камеральні завдання, які виконуються, як правило, у кінці проходження практики в останній тиждень і є домашньою роботою студента. Захист звіту практики (25-28 день практики)

I етап. Підготовчі завдання (1-3 день практики)

Тема 1. Місце і роль навчальної практики у системі підготовки фахівців із соціального забезпечення.

Керівник навчальної практики від кафедри проводить перше організаційно-настановче заняття за планом:

1. Мета і завдання навчальної практики. Порядок проведення навчальної практики
2. Ознайомлення з програмою практики основними темами
3. Хід виконання завдань навчальної практики. Підсумковий контроль

Вступна лекція керівника практики також передбачає ознайомлення з :

- метою, завданням розділу практики, детальним вивченням методичних рекомендацій, навчальної програми практики; студенти отримують інформацію про звітну документацію з практики, рекомендації щодо написання звіту та головні вимоги його оформлення;

- сутністю і завданням кожного із етапів навчальної практики.

- правилами техніки безпеки і трудової дисципліни впродовж проходження практики.

- завданнями, зміст яких стосується вивчення методів організації та форм діяльності установ соціального забезпечення

- сучасним станом, тенденціями розвитку соціального забезпечення у місті Львові;

- пропонованими закладами та установами соціального забезпечення для дослідження їх діяльності студентами

На цьому етапі студенти готують презентацію про спеціальність «Соціальне забезпечення».

II етап. Науково-дослідне завдання (4-8 день).

Студенти вивчають літературні джерела за пропонованою темою:

Тема 2. Методи та організація соціологічних досліджень у соціальній сфері

1. Основні принципи наукового підходу у соціальних науках
2. Цілі соціальних наук
3. Роль методології у соціальних науках
4. Концептуальні основи досліджень

Після вивчення цих питань студенти повинні скласти програму та провести соціологічне дослідження за обраною тематикою (на власний вибір)

III етап. Науково-практичне завдання (9-16 день)

Тема 3. Підготовка соціального проекту

Підготовка бізнес-плану (проекту) із створення у своєму населеному пункті соціального підприємства. Студентам необхідно вивчити свій населений пункт на предмет наявності у ньому інфраструктури у сфері соціального забезпечення. Визначивши брак соціальних служб у певному напрямку, студент готує соціальний проект для покращення та оптимізації діяльності, підвищення ефективності їх роботи. Робота здійснюється за пропонуваним планом:

1. Визначення потреб у соціальних послугах
2. Розробка моделей соціального підприємства
3. Здійснення планування
4. Налагодження діяльності
5. Очікувані результати
6. Презентація продукту

IV етап. Виробниче завдання (17-24 день)

Тема 4. Дослідження соціального простору міста Львова.

За попередньою домовленістю із установами та закладами соціального забезпечення міста Львова студенти відбувають ознайомчі екскурсії. На основі побаченого та почутого, а також вивчивши літературні та інші джерела інформації, пов'язані з виконанням навчальних та науково-дослідних завдань практики студенти готують звіт на основі проведеного дослідження.

У місці проходження практики студентам необхідно:

- зібрати інформацію про діяльність бази практики, його історію, сучасний стан та пріоритети на майбутнє;
- вивчити внутрішнє та зовнішнє середовища підприємства, особливості надання соціальних послуг, особливості використання реклами у діяльності підприємства, специфіку проведення піар-заходів та піар-компаній для підвищення рівня обізнаності потребуючих категорій громадян в отриманні певного виду послуг тощо;
- зробити висновки про взаємодію державного та недержавного секторів у сфері соціального забезпечення на прикладі пропонуваної установи соціального забезпечення
- вивчити кадрове, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення підприємства (ознайомитись з функціями менеджменту на підприємстві. Визначити особливості корпоративної культури досліджуваного підприємства;
- вивчити технології управління на підприємстві, використання сучасних інформаційних технологій
- ознайомитись з організацією менеджменту на базі практики. Розглянути детальну структуру підрозділів, які функції вони виконують, навести функціональний аналіз їх обов'язків та повноважень, визначити та дослідити взаємостосунки з іншими підрозділами підприємства

- визначити шляхи підвищення ефективності управління діяльністю установи (обґрунтувати обсяги надання послуг, визначеної номенклатури й асортименту у відповідності до потреб ринку, надання сучасних та нових видів послуг).

У етап. Камеральні роботи, захист практики (25-28 день)

Робота студентів з матеріалами, оформлення звіту з практики.

Звіт про навчальну практику складається із титульної сторінки, вступу, основної частини, висновків та додатків.

Розділами звіту є основні етапи проходження навчальної практики: I, II, III, IV етапи.

Результати проведеної роботи за цими етапами укладаються у розділи звіту, які можуть містити довідковий, інформаційний, рекламний матеріал тощо.

У висновках до звіту вказують головні положення, ще впливають із основної частини звіту.

Звіт про навчальну практику друкують комп'ютерним способом на окремих аркушах паперу формату А4.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього о	у тому числі					Усього о	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	ср		л	п	ла б	ін д	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1.												
Тема 1. Місце і роль навчальної практики у системі підготовки фахівців із соціального забезпечення (1-3 день практики) Збір теоретичного матеріалу за розділами навчальної практики, отримання індивідуальних завдань. Підготовка презентації про спеціальність «Соціальне забезпечення»	20					20						

Тема 2.Методи та організація соціальних досліджень Основні принципи наукового підходу у соціальних науках. Цілі соціальних наук. Роль методології у соціальних науках Концептуальні основи досліджень. Після вивчення цих питань студенти повинні скласти програму та провести соціологічне дослідження за обраною соціальною тематикою (на власний вибір) (4-8 день)	40					40								
Тема 3. Підготовка соціального проекту Підготовка бізнес-плану (проекту) із створення у своєму населеному пункті соціального підприємства. Визначення потреб у соціальних послугах. Розробка моделей соціального підприємства. Здійснення планування. Налагодження діяльності. Очікувані результати. Презентація продукту (9-16 день).	50					50								
Тема 4. Дослідження соціального простору міста Львова. За попередньою домовленістю із установами та закладами соціального забезпечення міста Львова студенти відбувають ознайомчі екскурсії. На основі побаченого та почутого, а також вивчивши літературні	50					50								

та інші джерела інформації, пов'язані з виконанням навчальних та науково-дослідних завдань практики студенти готують звіт на основі проведеного дослідження (17-24 день)											
Камеральні роботи, захист практики (25-28 день) Робота студентів з матеріалами, оформлення звіту з практики. Захист звіту з практики. Узагальнення результатів навчальної практики.	20				20						
Усього	180				180						

5. Методи навчання

Під час підготовки та проходження практики практикується частково лекційна форма навчання на підготовчому етапі з використанням мультимедійного забезпечення; пояснення та наведення прикладів з діяльності установ та закладів соціальної сфери; дискусія, бесіда, ілюстрація, демонстрація.

Практичне заняття під час захисту звіту виробничої практики передбачає:

- доповідь, відповідь, обговорення;
- презентацію результатів практики з використанням мультимедійного забезпечення.

6. Методи контролю

Навчальна практика завершується захистом, складовими якого є :

- підготовлена презентація про спеціальність «Соціальне забезпечення»
- складена програма та проведене на її основі соціологічне дослідження за обраною соціальною тематикою (на власний вибір)
- розроблений соціальний проект на обрану студентом тематику
- підготовлений та оформлений звіт на основі дослідження соціального простору міста Львова

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку, в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

7. Критерії оцінювання практики

№	Вид контролю	Бали
I	Виконання завдань практики:	
1.	-підготовка презентації про спеціальність «Соціальне забезпечення»	10

2.	-презентація та захист соціального проекту	20
3.	-програма та проведене на її основі соціологічне дослідження за обраною соціальною тематикою (на власний вибір)	10
4	-підготовка та оформлення звіту на основі дослідження соціального простору міста Львова	20
II	Захист практики	40
	Сума балів	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	<i>Залік диференційований</i>
A	90 – 100	відмінно
B	81-89	добре
C	71-80	
D	61-70	задовільно
E	51-60	
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методичне забезпечення

1. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / редкол.; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е. Скринник. К.: ДВНЗ «Університет банківської справи». 2019. 311 с. /Комаринська З. М. Розділ 4, підрозділ 4.1. Структура і напрями діяльності вітчизняної системи соціального захисту.-С.178-186
2. Соціальне забезпечення в Україні : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. А. Я. Кузнецової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів : Університет банківської справи, 2021. 547 с.
3. Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навч. посіб. / В. В. Утвенко. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 248 с.
4. Чубук Р. В. Теорія соціальної роботи: методичні вказівки до вивчення курсу : методичні вказівки / Р. В. Чубук. Миколаїв.: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. 2021. 76 с. (Методична серія; вип. 364)

9. Рекомендована література

Базова

1. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>
2. Комаринська З. М. Роль саморозвитку особистості у процесі підготовки фахівців соціального забезпечення *Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві*: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. Х.: Друкарня Мадрид, 2021. 364 с. - С. 313-314
3. Комаринська З.М. Особливості роботи соціального педагога в об'єднаній територіальній громаді //Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Київ, 13 жовтня 2021 року/ редкол. О.С. Волошкіна та ін. – К.: ІТТА, 2021. – 1463 с. С. 254-258
4. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми: Сумський державний університет, 2019.
5. Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 1. С.70-85.
6. Семигіна Т. В. Розвиток власних теорій соціальної роботи: глобальні тенденції // *Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології* : м-ли IV Міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 березня 2018 року, Київ) / За ред. Ю.М. Швалба. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 90-94

Допоміжна

1. Семигіна Т. В. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового регулювання // *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 4. С. 65-75. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_4_2019-65-75.pdf.
2. Семигіна Т.В. Сучасна соціальна робота: чи виправдане стирання меж? // *Перспективи розвитку соціальної педагогіки в Україні*: Матеріали круглого столу (24 травня 2018 року, Київ) / за ред. О. В. Чуйко. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 84-89. URL: <https://bit.ly/2AyaOBy>
3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
4. Соціальна відповідальність. Підручник / [В. М. Тарасевич, О. В. Золотарьова та ін.], за наук. ред. д-ра екон. наук В. М. Тарасевича, канд. екон. наук О. В. Золотарьової. Дніпро: ПБП «Економіка», 2019. 204 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України <http://www.minfin.com.ua>
2. Офіційний сайт Пенсійного фонду України <http://www.pfu.gov.ua>

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України
<http://www.ukrstat.gov.ua>